

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

**DĖL BENDROJO LAVINIMO MOKYKLŲ IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ
REKONSTRAVIMO IR APRŪPINIMO MOKYMO PRIEMONĖMIS 2009–2012
METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2008 m. gruodžio 3 d. Nr. 1290
Vilnius

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1020 (Žin., 2006, Nr. [112-4273](#)), 2 lentelės „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos įsipareigojimų įgyvendinimo priemonės“ 94 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Patvirtinti pridedamą Bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis 2009–2012 metų programą (toliau vadinama – Programa).

2. Pavesti Švietimo ir mokslo ministerijai iki 2009 m. kovo 1 d. patvirtinti 2009 metais rekonstruojamų bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų sąrašą ir kasmet iki einamųjų metų liepos 1 d. tvirtinti kitais metais rekonstruojamų bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų sąrašą.

3. Nustatyti, kad Programos įgyvendinimo priemonės finansuojamos pagal šalies finansines galimybes iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžete ir Valstybės investicijų programoje Švietimo ir mokslo ministerijai patvirtintų bendrųjų asignavimų, savivaldybių biudžeto lėšų ir kitų teisėtai gautų lėšų.

4. Rekomenduoti savivaldybėms prisidėti prie Programos įgyvendinimo ir skirti iš savo biudžeto lėšų bendrojo lavinimo mokykloms rekonstruoti.

L. E. MINISTRO PIRMININKO PAREIGAS

GEDIMINAS KIRKILAS

L. E. ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO PAREIGAS

ALGIRDAS MONKEVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2008 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1290

BENDROJO LAVINIMO MOKYKLŲ IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ REKONSTRAVIMO IR APRŪPINIMO MOKYMO PRIEMONĖS 2009–2012 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis 2009–2012 metų programos (toliau vadinama – Programa) paskirtis – sudaryti sąlygas atnaujinti šalies bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (toliau vadinama – mokyklos) pastatus, pirkti mokyklinius baldus, mokymo įrangą ir kitas mokymo priemones.

2. Programos vykdytojai – Švietimo ir mokslo ministerija, savivaldybės, apskričių viršininkai.

3. Programa siekiama įgyvendinti Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. IX-1700 (Žin., 2003, Nr. [71-3216](#)), Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 24 d. nutarimu Nr. 82 (Žin., 2005, Nr. [12-391](#)), ir Specialiojo ugdymo paslaugų teikimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1475 (Žin., 2004, Nr. [170-6263](#)).

II. BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Išlaidos, skirtos mokykloms aprūpinti šiluma, sudaro nemažai mokyklos ūkio išlaidų. Jeigu šiluma tiekama centralizuotai, per metus jos mokyklose suvartojama nuo 50 iki 430 kwh/m², jeigu šiluma gaminama vietinėse katilinėse, – nuo 60 iki 960 kwh/m². Kai šiluma tiekama centralizuotai, vidutiniškai šiluminės energijos suvartojama apie 260 kwh/m², o kai šiluma gaminama vietinėse katilinėse, – apie 500 kwh/m². Mokyklos, kurios plotas – 5944 kv. metrai, vidutinės metinės šilumos sąnaudos – 197816 litų. Mokyklų pastatų, kuriuos būtina rekonstruoti, kapitalinis remontas buvo atliekamas 1965–1987 metais, vidutinis laikotarpis nuo paskutinio jų kapitalinio remonto – 30 metų.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimą Nr. 734 „Dėl Savivaldybių infrastruktūros plėtros 2000–2004 metų programos rengimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [53-1533](#)), Mokyklų tobulinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 759 (Žin., 2002, Nr. [54-2130](#)), ir Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis 2006–2008 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. lapkričio 16 d. nutarimu Nr. 1230 (Žin., 2005, Nr. [137-4919](#)), iki 2008 metų rekonstruota 301 mokykla. Šalyje yra 1448 bendrojo lavinimo mokyklos, 75 valstybinės profesinio mokymo įstaigos. Vykdytų 1996–2008 metais mokyklų pastatų atnaujinimo projektų patirtis parodė, kad įdiegus energijos taupymo priemones, susijusias su pastatų ir šilumos tiekimo sistemų atnaujinimu, rekonstruotose mokyklose pagerėjo higienos sąlygos, šilumos sutaupoma nuo 30 iki 47 procentų.

5. Daugelio mokyklų pastatų fizinė būklė ir inžinerinė įranga neatitinka energijos taupymo reikalavimų:

5.1. per maža jų išorinių sienų ir stogo šiluminė varža, didelis fizinis susidėvėjimas, taigi pažeistas patalpų mikroklimatas;

5.2. dideli, nesandarūs langai vietomis išpuvusiais mediniais rėmais;

5.3. persikreipusios medinės durų staktos, vyriai ir užraktai dažnai keisti, todėl prastai pritvirtinti;

5.4. dėl pastatų fasadų apdailos irimo išorinės sienos drėgnesnės ir laidesnės šilumai;

5.5. mokyklų pastatų šildymo įranga pasenusi, susidėvėjusi, neįrengti sunaudotos šilumos apskaitos ir reguliavimo prietaisai, padedantys taupyti šilumos energiją;

5.6. susidėvėjusi vandentiekio ir nuotekų įranga, vamzdynai – po betono grindimis, todėl juos naudoti nesaugu, susidėvėję sanitariniai įrenginiai;

5.7. naudojamosi natūraliu vėdinimu, esama mechaninė vėdinimo įranga nenaudojama, nes skleidžia triukšmą, didelės elektros energijos sąnaudos. Kai kuriose mokyklose ji išmontuota.

6. Daugelyje mokyklų susidėvėję baldai, ypač mokykliniai stalai ir kėdės, jų nepakanka, kad būtų galima pritaikyti pagal mokinių ūgį. Prastas klasių apšvietimas, susidėvėjusi virtuvių įranga. Taigi kasmet mažėja pirmosios sveikatos grupės mokinių, gausėja antrosios sveikatos grupės „rizikos“ mokinių.

7. Sporto salių nėra 180 vidurinių ir pagrindinių mokyklų, dalyje mokyklų neįrengti sporto aikštynai, daugelyje mokyklų prie sporto salių nesutvarkyti persirengimo kambariai, neveikia dušai arba jie neįrengti. Dalyje šalies mokyklų nėra valgyklų ar net bufetų, todėl mokiniai negauna karšto maisto. Dalyje mokyklų 2007 metais dar buvo lauko tualetų.

8. Techniškai, technologiškai pasenusios vaizdinės mokymo priemonės, mokymo įranga fizikos, chemijos laboratorijose, sporto įranga. Siekiant modernizuoti ugdymo aplinką, būtina atnaujinti mokymo priemones. Mokyklose dar trūksta modernių mokymo priemonių.

9. Pastarųjų metų patirtis rodo, kad vietinio šilumos punkto modernizavimas, šildymo sistemos rekonstravimas ir tinkamas reguliavimas – veiksmingos energijos taupymo ir higienos sąlygų gerinimo priemonės. Racionaliai vartojant šilumos ir elektros energiją, rekonstruojant statinius, visapusiškai gerinama jų būklė, veiksmingiau naudojamos mokyklos ūkiui išlaikyti skiriamos lėšos, o už sutaupytas lėšas galima atnaujinti mokyklų pastatų vidaus įrangą, nupirkti mokyklinių baldų ir mokymo priemonių. Minėtasios energijos taupymo priemonės reikia naudoti kompleksiskai – drauge keisti langus, renovuoti stogus, šiltinti sienas, atlikti kitus konstrukcijų elementų būklės atnaujinimo ar gerinimo darbus. Esant blogai mokyklų šilumos ūkio ir bendrai pastatų fizinei būklei, reikia nedelsiant rekonstruoti mokyklų pastatus, atnaujinti mokymo priemones ir mokyklinius baldus.

III. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

10. Programos tikslas – atnaujinti mokyklų pastatus, mokymo priemones, kad mokyklose būtų galima diegti informacines ir kitas technologijas ir gerinti mokinių mokymosi sąlygas.

11. Programos uždaviniai:

11.1. rekonstruoti mokyklų pastatus, kad sumažėtų energijos suvartojimas;

11.2. užtikrinti mokiniams sveikas ir saugias mokymosi ir ugdymo sąlygas;

11.3. aprūpinti rekonstruojamas mokyklas šiuolaikinėmis mokymo priemonėmis, sudaryti galimybes mokytojams dirbti su naujomis mokymo priemonėmis.

IV. REKONSTRUOJAMŲ MOKYKLŲ ATRANKOS KRITERIJAI

12. Įgyvendinant Programą gali dalyvauti visų tipų bendrojo lavinimo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos, atitinkančios šiuos atrankos kriterijus:

12.1. savivaldybė, apskrities viršininkas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimą Nr. 745 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [95-3509](#)) yra parengę ir patvirtinę mokyklų tinklo pertvarkos 2005–2012 metų bendrąjį planą ir numatę mokyklos veiklos perspektyvą;

12.2. faktinis mokinių skaičius atrenkamoje savivaldybės mokykloje, išskyrus gyvenvietes, yra ne mažesnis už numatytąjį Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojų ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 746 (Žin., 2004, Nr. [95-3510](#)), 4.3–4.5 punktuose;

12.3. faktinis mokinių skaičius atrenkamoje gyvenvietės mokykloje – ne mažesnis kaip 220;

12.4. savivaldybės taryba yra priėmusi sprendimą padengti iš savivaldybės biudžeto lėšų 25 procentus numatomų rekonstravimo išlaidų.

13. Faktinis mokinių skaičius atrenkamoje specialiojoje mokykloje, kurioje teisės aktų nustatyta tvarka apskrities viršininkas įgyvendina valstybės kaip savininko ar dalininko teises ir pareigas, turi būti ne mažesnis už numatytąjį Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojų ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų 4.4.3 ir 4.4.4 punktuose, negali mažėti artimiausius 5 metus.

14. Švietimo ir mokslo ministerija, atrinkdama mokyklas, kuriose teisės aktų nustatyta tvarka įgyvendina valstybės kaip savininko ar dalininko teises ir pareigas, vadovaujasi Programos 12.2 ir 13 punktais.

V. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR ĮGYVENDINIMAS

15. Numatomos šios Programos įgyvendinimo priemonės:

15.1. rekonstruoti pastatus:

15.1.1. taupyti energiją: pakeisti langus, laukujes duris, rekonstruoti šilumos punktus (katilines), šildymo, vandentiekio, karšto vandens tiekimo, nuotekų sistemas, šiltinti stogus, sienas, atnaujinti ir įrengti elektros, vėdinimo, priešgaisrines ir apsaugos sistemas;

15.1.2. gerinti higienos sąlygas: remontuoti valgyklų, aktų, sporto salių, sanitarinių patalpų, sienų, lubų apdailą, keisti grindis, duris, pritaikyti mokyklos aplinką specialiųjų poreikių mokiniams;

15.2. gerinti mokymosi ir ugdymo sąlygas: keisti netinkamus naudoti mokymo klasių, kabinetų baldus, atnaujinti mokymo priemones, modernizuoti ir įrengti mokytojų darbo vietas.

16. Programos tikslui ir uždaviniams įgyvendinti reikia:

16.1. iki 2009 m. vasario 1 d. atrinkti mokyklas pagal Programos 12–14 punktus (tai turėtų vykdyti savivaldybių, apskričių viršininkų administracijos ir Švietimo ir mokslo ministerija);

16.2. rekonstruoti savivaldybei, kurios mokyklose iš viso mokosi nuo 1000 iki 9000 mokinių, atrinkti po vieną mokyklą, o savivaldybei, kurios mokyklose mokosi nuo 9000 mokinių, dar po vieną mokyklą kiekvienais 9000 mokinių;

16.3. Švietimo ir mokslo ministerijai pagal Programos 12–14 punktus įvertinti atrinktas mokyklas, iki 2009 m. kovo 1 d. patvirtinti 2009 metais rekonstruojamų bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų sąrašą ir kasmet iki einamųjų metų liepos 1 d. tvirtinti kitais metais rekonstruojamų bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų sąrašą;

16.4. pagal patvirtintą bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų rekonstravimo sąrašą, vadovaujantis Programos 18.1 punktu, Programos vykdytojams:

16.4.1. parengti atrinktų mokyklų investicijų projektus;

16.4.2. pagal investicijų projektus parengti techninius projektus;

16.4.3. atlikti techninių projektų ekspertizę;

16.4.4. įvykdyti darbų, prekių ir paslaugų pirkimus;

16.4.5. atlikti statybos ir rekonstravimo darbus, jų techninę priežiūrą.

VI. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

17. Preliminarus lėšų poreikis Programai įgyvendinti nurodytas priede.

18. Programos įgyvendinimo priemonės turėtų būti finansuojamos taip:

18.1. preliminarus lėšų poreikis vienai mokyklai rekonstruoti – ne daugiau 4 mln. litų (su savivaldybės biudžeto lėšomis);

18.2. 75 procentai savivaldybių mokyklų rekonstravimo išlaidų dengiama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, o kitos – iš savivaldybių biudžetų lėšų. Mokyklų, kuriose teisės aktų nustatyta tvarka Švietimo ir mokslo ministerija ar apskrities viršininkas įgyvendina valstybės kaip savininko ar dalininko teisės ir pareigos, rekonstravimo 100 procentų išlaidų dengiama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų;

18.3. mokymo priemonės, mokykliniai baldai perkami centralizuotai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

VII. VERTINIMO KRITERIJAI

19. Programos vykdymą vertinant kiekybės požiūriu, bus analizuojama:

19.1. kiek rekonstruota mokyklų;

19.2. kiek mokinių mokosi geresnėmis sąlygomis;

19.3. kiek sutaupyta šilumos energijos (procentais);

19.4. kiek mokyklų aprūpinta mokykliniais baldais ir mokymo priemonėmis, kurių reikia mokymo programoms įgyvendinti.

VIII. NUMATOMI REZULTATAI

20. Numatoma rekonstruoti 100 mokyklų pastatus (iš jų 20 – valstybinių, 80 – savivaldybių mokyklų).

21. Rekonstruotuose mokyklų pastatuose bus taupiau naudojama šilumos ir elektros energija, apie 45 000 mokyklų mokinių pagerės mokymosi ir higienos sąlygos.

22. Kai bus įgyvendinta Programa, mokyklos kasmet sutaupys apie 20 procentų šilumos energijos.

23. Ne mažiau kaip 100 mokyklų bus aprūpinta mokykliniais baldais ir mokymo priemonėmis, kurių reikia mokymo programoms įgyvendinti.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Programos įgyvendinimą koordinuoja ir įgyvendinimo stebėseną atlieka Švietimo ir mokslo ministerija.

25. Švietimo ir mokslo ministerija su savivaldybėmis ir apskričių viršininkų administracijomis pasirašo biudžeto lėšų naudojimo sutartis, atitinkančias Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 (Žin., 2001, Nr. [42-1455](#); 2004, Nr. [96-3531](#); 2005, Nr. [78-2840](#)), 79¹ punkte nustatytus reikalavimus.

26. Savivaldybės ir apskričių viršininkų administracijos, dalyvaujančios įgyvendinant Programą, už priemonių vykdymą atsiskaito Švietimo ir mokslo ministerijai ne vėliau kaip iki kitų metų vasario 1 d. ir pateikia praėjusių metų priemonių įgyvendinimo ataskaitą.

27. Pasibaigus metams kartu su metine veiklos ataskaita Švietimo ir mokslo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Programos įgyvendinimo ataskaitą.

Bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinio
mokymo įstaigų rekonstravimo ir
aprūpinimo mokymo priemonėmis
2009–2012 metų programos
priedas

**BENDROJO LAVINIMO MOKYKLŲ IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ
REKONSTRAVIMO IR APRŪPINIMO MOKYMO PRIEMONĖMIS 2009–2012
METŲ PROGRAMOS PRIEMONIŲ PLANAS**

Priemonės pavadinimas	Lėšos (tūkst. litų)				Atsakingi vykdytojai
	2009 metais	2010 metais	2011 metais	2012 metais	
1. Rekonstruoti pastatus: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos savivaldybių biudžetų lėšos	15000 5000	78000 22000	80000 20000	147000 33000	Švietimo ir mokslo ministerija, savivaldybės, apskričių viršininkai
2. Gerinti mokymosi ir ugdymo sąlygas: baldai mokymo priemonės		5800	4200 4000	3500	Švietimo ir mokslo ministerija
Iš viso: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos	15000	83800	88200	150500	
savivaldybių biudžetų lėšos	5000	22000	20000	33000	
Iš viso	20000	105800	108200	183500	
Iš viso – 417500 tūkst. litų, iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos – 337500 tūkst. litų, savivaldybių biudžetų lėšos – 80000 tūkst. litų					